

λεχώνα

λεχώνα, η, ουσ. [<μσν. λεχώνα <αρχ. λεχώ], η λεχώνα. **1.** άνθρωπος αργοκίνητος, δυσκίνητος, ανεξαρτήτου πάχους: «έτσι όπως περπατάς σαν λεχώνα, δε θα φτάσουμε στον προορισμό μας ούτε αύριο!». Από την εικόνα της γυναίκας που μόλις γέννησε και περπατάει αργά και προσεκτικά. **2.** άνθρωπος τεμπέλης, φυγόπονος: «άντε, ρε λεχώνα, θα βάλεις κι εσύ κανένα χεράκι να τελειώσουμε;». Από την εικόνα της λεχώνας που πρέπει για ένα διάστημα να μείνει στο κρεβάτι.

- απ' τη λεχώνα ως τη μαμή χάθηκε το παιδί, λέγεται στην περίπτωση που κάτι εξαφανίζεται εντελώς μπροστά από τα μάτια μας: «άναψα το τσιγάρο μου κι άφησα τον αναπτήρα μου στο τραπέζι κι όταν σε λίγο θέλησε ν' ανάψει κι ο τάδε, απ' τη λεχώνα ως τη μαμή χάθηκε το παιδί, γιατί ο αναπτήρας μου είχε κάνει φτερά».

- κάνει σαν λεχώνα ή κάνει σαν τη λεχώνα, είναι τεμπέλης, φυγόπονος: «όταν καταλάβει πως θέλω να του αναθέσω κάτι, κάνει σαν λεχώνα». Από την εικόνα της λεχώνας, που μετά τη γέννα, σύμφωνα με τη λαϊκή παράδοση, πρέπει να μείνει κλεισμένη για σαράντα μέρες στο σπίτι της για να ξεκουραστεί. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, όταν ο Δίας γέννησε από το κεφάλι του την Αθηνά, ξεκουράστηκε για σαράντα μέρες.

- πήγε για μαμή κι έκατσε για λεχώνα, βλ. λ. [μαμή](#).

- ό,τι πάρει η νύφη από μπροστά κι η λεχώνα στο κρεβάτι, βλ. λ. [παίρνω](#).

- τον έστειλαν για τη μαμή κι απόμεινε λεχώνα, βλ. λ. [μαμή](#).